

орайя із жахом чекала Різдва. Як тільки хтось заводив про нього мову, їй здавалося, що всередині неї все замерзає. І гнів Петра аж ніяк не допомагав зігрітися.

— Нездара! — гарчав ватажок гурту циркачів по завершенні тренувань. — Безнадійна!

На ту хвилину Сорайя зазвичай уже сиділа на землі, хапаючись за розбитий лікоть чи коліно. Кусала губи, щоб не кривитися від болю, часто кліпала, щоби прогнати сльози. Вона швидко підхоплювалася й усміхалась, мовляв: «Усе гаразд! Оце садно, оце обідране передпліччя — то пусте. Я готова спробувати ще. Наступного разу вдасться. Має вдатися».

Але Петр уже йшов із двору, де тулилася їхня циркова ватага. Лаявся і хитав головою. Тоді серце Сорайї падало і в ньому оселялася порожнеча, набагато болючіша за всі на світі синці та садна. «Мені ніколи в житті не стати бодай поганенькою акробаткою. І тоді Петр вижене мене з трупи. Він сам так сказав: якщо до Різдва вона не навчиться ходити линвою — знову залишиться сама».

— Не зважай, Саламандро, — заспокоював її Зеф, наймолодший акробат у гурті, жилавий і гнучкий хлопчина. — На все потрібен

час, я всьому тебе навчу. Сьогодні ти зробила три кроки, завтра зробиш чотири. Ось візьми, спробуй ще раз, – він підбирав упущений Сорайєю балансир і простягав їй.

Дівчинка брала до рук важку обплетену шкірою палицю і хмурилася. Добре Зефові казати. Йому дванадцять, і він усе життя мандрував із Петровою трупкою, а їй дев'ять і вона вперше побачила ливну всього два місяці тому. Та Петр був непохитний.

– Задурно вона мого хліба не їстиме! – кричав він Терезі, бородатій жінці, що пустила Сорайю жити до свого розмальованого візка-халабуди. – Або з неї буде користь, або нехай забирається назад до лісу, до своїх саламандр!

Мандрівні циркачі підібрали Сорайю посеред жовтня. Надходила зима, у повітрі кружляли перші жалючі сніжинки. Гурт шукав прихистку і знайшов його на згарищі розореного війною села, серед остовів будинків. Сорайя згорнулася клубочком у попелі. Коли силач Іржі розгріб купу гілок, під якою вона ховалася, дівча спробувало навкарачки прослизнути в нього між ніг. «Ну викапа на ящірка! – сміявся здоровань, пригадуючи ту мить. – Очі – геть чисто смоляні краплі. Правдива саламандра».

Тереза тоді підхопила дівчинку на руки й заголосила. Вклала Сорайю у своєму візку, закутала в ковдри і дала гарячого бульйону. Та як же здивувалася, коли вже за дві години упіймала замурзану знайду на порозі.

– Куди це ти зібралася? – гукнула вона, взявшись в боки. Терезі й на думку не спадало, який у неї лячний вигляд в очах малої, загубленої дитини.

– Мої батьки... Я маю їх відшукати, – пробурмотіла Сорайя і схопилася за одвірок, щоб не впасти.

Скільки себе пам'ятала, Сорайя боялася загубитися, втратити батьків, адже сім'я їхня весь час перебиралася з місця на місце, усе

далі від рідного дому. Де вони тільки не побували! Переховувались у глухих закутках між червоними глиняними стінами, де не можна було світити нічим яскравішим за каганець; жили у вежі, де люди з'являлися лише тоді, коли приносили туди своїх померлих, полишаючи їх сонцю і пернатим хижакам. Довго пливли морем у смердючому трюмі великого корабля, а тоді – цілих кілька років! – аж Сорайя встигла його полюбити, жили в білому будиночку.

Дівчинка пам'ятала залиту сонцем терасу, з усіх боків приховану від міста тонко різьбленими з білого каменю решітками; пам'ятала дзвінкий сміх і вигуки хлопчаків, що прибігали на пірс купатися і стрибати в прозоре зелене море; пам'ятала довгі вечори під зірками, при світлі вогню, що танцював у великому мідному горщику; пам'ятала тонконогу блакитну чаплю, що любила прилігати до фонтану посеред тераси, бо в ньому вигравали маленькі райдуги. Але потім знову був холодний світанок, наляканий шепіт батька, що похапцем будить її, підхоплює, стрибає разом із нею та мамою в човен і поквапливо відчалює. Через батькове

